

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum vindicatio sit specialis virtus? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

totam multitudinem, sicut Aegyptij submersi sunt in mari rubro persequentes filios Israel, vt habetur Exod. 14. & sicut Sodomitæ vniuersaliter perierunt: vel quantum ad magnam multitudinis partem, sicut pater Exod. 32 in pœna eorum qui vitulum adorauerunt. Quandoque verò si speretur multorum correctio, debet seueritas vindictæ exerceri in aliquos paucos principaliores, quibus punitis ceteri terreantur: sicut Dominus Num. 25. mandauit suspendi Principes populi pro peccato multitudinis. Si autem non tota multitudo peccauit, sed pro parte: tunc si possunt mali secer- ni à bonis, debet in eos vindicta exerceri, si tamen hoc fieri possit sine scandalo aliorum. Alioquin par- cendum est multitudini, & detrahendum seueritati. Et eadem ratio est de Principe quem sequitur multitudo. Tolerandum enim est peccatum eius, si sine scandalo multitudinis puniri non posset: nisi fortè esset tale peccatum Principis, quod magis noceret multitudini, vel spiritualiter, vel temporaliter, quàm scandalum, quod exinde oriretur.

ARTIC. II.

Vtrum vindicatio sit specialis virtus?

565

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd vindicatio non sit specialis virtus ab alijs distincta. Sicut enim remunerantur boni pro his que bene agunt, ita puniuntur mali pro his que malè agunt. Sed remuneratio bonorù non pertinet ad aliquam virtutem specialem, sed est actus cõmunitatiue iustitiæ. Ergo pari ratione & vindicatio non debet poni specialis virtus.

¶ 2 Præterea, Ad actum illum non debet ordinari specialis virtus, ad quem homo sufficienter disponitur per alias virtutes. Sed ad vindicandum mala sufficienter disponitur homo per virtutem fortitudinis, & per zelum. Non ergo vindicatio debet poni specialis virtus.

¶ 3 Præterea, Cuiuslibet speciali virtuti aliquod speciale vitium opponitur. Sed vindicationi non videtur opponi aliqd vitium speciale. Ergo non est specialis virtus.

00 2 SED

lib. 2. de Inuēt. in fol 4. ante su lib. li. 2. ethi. in princ. lib. 10. 5. SED contra est, quod Tullius * ponit eam, partem iustitiæ.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut Philosophus dicit in 2. Ethic. * aptitudo ad virtutem inest nobis à natura, licet complementum virtutis sit per assuetudinem, vel per aliquam aliam causam. Vnde patet quòd virtutes perficiunt nos ad prosequendum debito modo inclinationes naturales, quæ pertinent ad ius naturale. Et ideò ad quamlibet inclinationem naturalem determinatam ordinatur aliqua virtus specialis. Est autem quædam specialis inclinatio naturæ ad remouendum nocumenta. Vnde & animalibus datur vis irascibilis separatim à vi concupiscibili. Repellit autem homo nocumenta per hoc quòd se defendit contra iniurias ne ei inferantur; vel iam illatas iniurias vlciscitur, non intentione nocendi, sed intentione remouendi nocumenta. Hoc autem pertinet ad vindicationem. Dicit enim Tullius in sua rhetorica *, quòd vindicatio est per quam vis aut iniuria, & omnino quicquid obscurum est, id est, ignominiosum, defendendo, aut vlciscendo propulsatur. Vnde vindicatio est specialis virtus.

Eoco iam cit. in argum. Sed contra.

Ad primum ergo dicendum, quòd sicut recompensatio debiti legalis pertinet ad iustitiã cõmutatiuam; recompensatio autem debiti moralis, quod nascitur ex particulari beneficio exhibito, pertinet ad virtutem gratiæ: ita etiam punicio peccatorum secundum quod pertinet ad publicam iustitiã, est actus iustitiæ commutatiuæ: secundum autem quod pertinet ad immunitatem alicuius personæ singularis, à qua iniuria propulsatur, pertinet ad virtutem vindicationis.

Ad secundum dicendum, quòd fortitudo disponit ad vindictam, remouendo prohibens, scilicet timorem periculi imminenti. Zelus autem, secundum quod importat feruorem amoris, importat primam radicem vindicationis, prout aliquis vindicat iniurias Dei, vel proximorum, quas ex charitate reputat quasi suas.

Cu-

Cuiuslibet autem virtutis actus ex radice charitatis procedit: quia ut Gregor. dicit * in quadam homil. *hom. 27. in euāg. circa prēcipium.* Nihil habet viriditatis ramus boni operis, si non procedat ex radice charitatis.

Ad tertium dicendum, quod vindicationi opponuntur duo vitia. Vnum quidem per excessum, scilicet peccatum crudelitatis vel sauitiæ, quæ excedit mensuram in puniendo. Aliud autem est vitium, quod consistit in defectu: sicut cum aliquis est nimis remissus in puniendo. Vnde dicitur Prover. 13. Qui parcat virgæ, odit filium suum. Virtus autem vindicationis consistit in hoc, ut homo secundum omnes circumstantias, debitam mensuram in vindicando conferuet.

ARTIC. III.

Virum vindicatio debeat fieri per pœnas apud homines consuetas?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod vindicatio non debeat fieri per pœnas apud homines consuetas. Occisio enim hominis est quædam eradicatio eius. Sed Dominus mandavit Matt. 13. quod zizania, per quæ significantur filij nequam, non eradicarentur. Ergo peccatores non sunt occidendi. 566

¶ 2 Præterea, Quicumque mortaliter peccant, eadem pœna videntur digni. Si ergo aliqui peccantes mortaliter, morte puniuntur, videtur quod omnes tales deberent morte puniri. Quod patet esse falsum.

¶ 3 Præterea, Cum aliquis pro peccato punitur manifestè, ex hoc peccatum eius manifestatur. Quod videtur esse nociuū multitudini, quæ ex exemplo peccati sumit occasionē peccandi. Ergo videtur quod non sit pœna mortis pro aliquo peccato infligenda.

S ED contra est, quod in lege diuina huiusmodi pœnæ determinantur, ut ex supra dictis patet*.

R E S P O N D E O dicendum, quod vindicatio *1. 2. q. 103 ar. 2.* in tantum licita est & virtuosa, in quantum tendit ad cohibitionem malorum. Cohibentur autem aliqui a peccando, qui affectum virtutis non habent, per hoc

00 3 quod